

Kuulemistilaisuus Metsähallitusta koskevasta lainsäädäntöuudistuksesta 19.10.2015

Kansliapäällikkö Jaana Husu-Kallio, MMM

Metsähallitus

- Metsähallitus hallinnoi ja hoitaa valtion omistamaa maa- ja vesiomaisuutta
 - maata 9,1 milj. ha, josta talousmetsää 3,55 milj. ha (metsämaata)
 - vesialueita 3,4 milj. ha
 - henkilöresurssit n. 1700 htv
- Liikevaihto n. 361 milj.€ - tilikauden tulos n. 114 milj.€ (2014)
- Tuloutus valtiolle 120-130 milj. €/a
- Nykymuotoisen Metsähallitus-liikelaitoksen toiminnan perustana oleva ns. vanha vuoden 2002 liikelaitoslaki on kumottu 1.1.2011 lukien ja lainsäädäntö on uudistettava vastaamaan kansallista lainsäädäntöä ja EU-kilpailuoikeudellisia vaatimuksia.

Valmistelun tämän hetken tilanne:

- Sipilän hallitusohjelman kirjaus: Uudistetaan Metsähallituksen lainsäädäntö vastaamaan EU:n vaatimuksia ja selkeytetään sen johtamisjärjestelmä.
- Tavoite: varmistetaan nykyisenlaisen valtion maa- ja vesiomaisuuden hoidon jatkuminen ja tehdään lainsäädäntöön vain välttämättömät muutokset.
- Metsähallitus jatkaisi nykyisenkaltaisena liikelaitoskonsernina, jonka markkinoilla kilpailutilanteessa toimivat liiketoiminnot ovat yhtiömuodossa. Metsähallitus säilyisi yhtenä toiminnallisena kokonaisuutena ja valtion maat valtion suorassa omistuksessa.
- Metsähallituksen yhteiskunnallinen ohjaus jatkuisi ja Metsähallituksella olisi edelleen toimintaa rajaavia yhteiskunnallisia velvoitteita. Metsähallitus hoitaisi edelleen sillä nykyisin olevat julkiset hallintotehtävät.

Valmistelun tämän hetken tilanne:

- Metsätalousliiketoiminta järjestettäisiin kilpailuneutraalisti sijoittamalla se liikelaitoksen omistuksessa olevaan yhtiöön. **Valtion metsätalousosakeyhtiö**
- Valtion metsätalousyhtiölle annettaisiin lailla toistaiseksi voimassa oleva yksinoikeus metsätalousliiketoiminnan harjoittamiseen valtion maalla. Lakisääteinen velvollisuus toteuttaa toiminnassaan Metsähallitukselle säädettäviä yhteiskunnallisia velvoitteita ja noudattaa liikelaitoksen johdolla osallistavasti laadittuja alueellisia luonnonvarasuunnitelmia.
- Yhtiö maksaisi Metsähallitukselle käyvän korvauksen saamastaan oikeudesta. Liikelaitoksen voiton tuloutus valtion talousarvioon nykyistä vastaavasti.
- Yhtiö ei voi luovuttaa käyttöoikeutta pois. Yhtiön osakkeita ei voi luovuttaa ilman eduskunnan nimenomaista päätöstä.

Valmistelun tämän hetken tilanne:

- Perustuslaki ja muu lainsäädäntö asettavat reunaehdot julkisten hallintotehtävien hoitamiselle liikelaitoksessa. Julkisten hallintotehtävien hoidon riippumattomuus ja puolueettomuus on turvattava.
- Julkiset hallintotehtävät hoidettaisiin edelleen liiketoiminnasta eriytettynä osana Metsähallitusta YM:n ja MMM:n tulosohtauksessa luonnonsuojelualueita, erämaa-alueita, valtion retkeilyalueita ja muita sen hallintaan osoitettuja erityisalueita sekä niihin liittyviä julkisia hallinto- ja palvelutehtäviä.
- Rahoitus nykyistä vastaavasti budjetista ja toiminnasta kertyvillä tuloilla (metsästyslupatulot yms.).
- Kansalaisille tuotettaviin palveluihin tai kansalaisten oikeuksiin (esim. metsästys ja kalastus) ei muutoksia.
- Saamelaisten asemaan ei muutoksia, nykyiset neuvotteluvelvoitteet säilyvät.

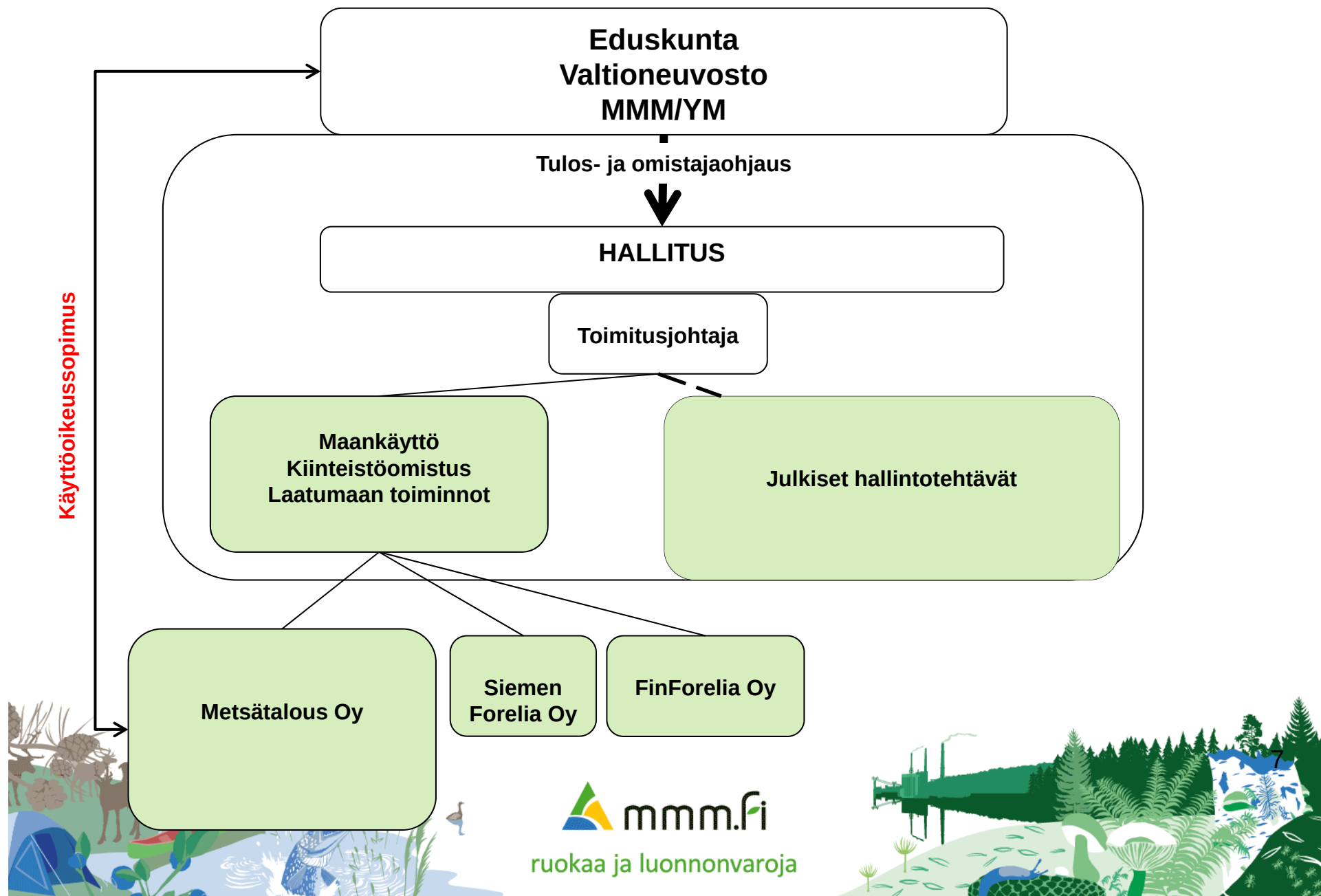

Valmistelun jatko:

- Kuulemistilaisuuksien palautteen käsittely ministerin johdolla
- Säädösvalmisteluaikataulu: tavoitteena HE EK:lle 10/2015 (budjettilaki; budjettiesitykset budjetin täydennyksen yhteydessä), käsittely vuoden loppuun mennessä
- Laki voimaan 1.3. tai 15.3.2016 ennen hankintadirektiivin voimaantuloa.
- VMOy:n perustaminen, asetus, käyttöoikeussopimus, avaavan taseen vahvistaminen, apporti yms. 1-3/2016
- Hankintadirektiivi edellyttää yli 5 M€:n arvoisten yksinoikeuksien kilpailuttamista ja hyvin suurella todennäköisyydellä estää käyttöoikeussopimukseen perustuvan järjestelyn käyttöönoton.

Metsähallitus liikelaitoskonserni

Valtion maa- ja vesiomaisuus

Eduskunta
Valtioneuvosto
MMM/YM

Tulos- ja omistajaohjaus

METSÄHALLITUKSEN HALLINNASSA OLEVAT MAAT JA VEDET

Peruspääoma

- maa- ja vesiomaisuus, joka on taloudellisen hyödyntämisen piirissä
- metsätalouden maa, hyödynnettävissä olevat maa-ainesalueet, osa yleisistä vesialueista, retkeilyalueet

TUOTTOVAATIMUS

Muu oma pääoma

- maa- ja vesiomaisuus, joka ei liity julkisten hallintotehtävien hoitoon
- ei estettä taloudelliselle toiminnalle, mutta ei merkittäviä tuottomahdollisuuksia
- osa yleisistä vesialueista
- luontaistalousalueet

EI TUOTTOVAATIMUSTA

JULKISTEN HALLINTOTEHTÄVIEN HOITOON TARKOITETTU OMAISUUS

- kansallispuistot
- luonnonpuistot
- muut luonnonsuojelualueet
- suojeluohjelma-alueet
- Natura 2000 -verkoston alueet
- erämaa-alueet
- suojellut luontotyytit + suojeltavien lajien esiintymispaikat
- suojelutarkoituksiin hankitut alueet
- erikseen julkisten hallintotehtävien hoitoon osoitetut alueet

EI TUOTTOVAATIMUSTA

Lausuntokierroksen jälkeen tehdyt tärkeimmät muutokset

5 §:n 1 mom.

LAUSUNTOVERSIO

5 §

Julkiset hallintotehtävät

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien toimialana on hoitaa ja käyttää sen hallintaan uskottua valtion maa- ja vesiomaisuutta ilman tuottovaatimusta.

NYKYINEN

5 §

Julkiset hallintotehtävät

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien toimialana on tehtävissään hoitaa ja käyttää liikelaitoksen hallinnassa tätä tarkoitusta varten olevaa valtion maa- ja vesiomaisuutta. Julkisten hallintotehtävien hoitoon uskotulla valtion maa- ja vesiomaisuudella ei ole tuottovaatimusta.

20.10.2015

Lausuntokierroksen jälkeen tehdyt tärkeimmät muutokset

5 §:n 1 mom.

LAUSUNTOVERSIO

6 §

Yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet

Luonnonvarojen kestävä hoidon ja käytön olennaisena osana Metsähallituksen on riittävästi otettava huomioon biologisen monimuotoisuuden suojelu ja tarkoituksenmukainen lisääminen metsien, meren ja muiden luonnonvarojen hoidolle, käytölle ja suojelulle asetettujen muiden tavoitteiden kanssa. Metsähallituksen on lisäksi otettava huomioon luonnon virkistyskäytön sekä työllisyyden edistämisen vaatimukset.

NYKYINEN

6 §

Yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet

Luonnonvarojen kestävä hoidon ja käytön olennaisena osana Metsähallituksen on riittävästi otettava huomioon biologisen monimuotoisuuden suojelu ja tarkoituksenmukainen lisääminen metsien, meren ja muiden luonnonvarojen hoidolle, käytölle ja suojelulle asetettujen muiden tavoitteiden kanssa. Metsähallituksen on lisäksi otettava huomioon luonnon virkistyskäytön edistämisen vaatimukset.

20.10.2015

10

Lausuntokierroksen jälkeen tehdyt tärkeimmät muutokset

15 §:n (ent. 18 §:n) 1 mom.

LAUSUNTOVERSIO

18 §

Julkisia hallintotehtäviä hoitava yksikkö

Metsähallituksessa sen tehtäväksi säädettyjä julkisia hallintotehtäviä hoitaa erillinen Luontopalvelut-niminen viranomaisyksikkö, jonka päällikkönä toimii luontopalvelujohtaja.

NYKYINEN

15 §

Julkisia hallintotehtäviä hoitava yksikkö

Metsähallituksessa sen tehtäväksi säädettyjä julkisia hallintotehtäviä hoitaa erillinen julkisten hallintotehtävien yksikkö, jonka päällikkönä toimii luontopalvelujohtaja.

20.10.2015

Lausuntokierroksen jälkeen tehdyt tärkeimmät muutokset

18 §:n (ent. 21 §:n) 1 mom.

LAUSUNTOVERSIO

21 §

Julkisten hallintotehtävien ratkaisuvallta

Luontopalvelujohtaja ratkaisee 5 §:ssä tarkoitettuihin julkisiin hallintotehtäviin liittyvät hallintoasiat ja viranomaisyksikköä koskevat viranomaisasiat lukuun ottamatta kalastukseen, metsästykseen ja erävalvontaan liittyviä asioita sekä edellä mainittuja tehtäviä hoitavan henkilöstön nimittämistä ja irtisanomista koskevia asioita, jotka ratkaisee erätalousjohtaja.

NYKYINEN

18 §

Julkisten hallintotehtävien ratkaisuvallta

Luontopalvelujohtaja ratkaisee 5 §:ssä tarkoitettuihin julkisiin hallintotehtäviin liittyvät hallintoasiat ja julkisia hallintotehtäviä hoitavaa yksikköä koskevat viranomaisasiat lukuun ottamatta kalastukseen, metsästykseen ja erävalvontaan liittyviä asioita sekä edellä mainittuja tehtäviä hoitavaa henkilöstöä koskevia asioita, jotka ratkaisee erätalousjohtaja.

20.10.2015

 mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

12

Lausuntokierroksen jälkeen tehdyt tärkeimmät muutokset

33 §:n (ent. 36:n) 1 ja 4 mom.

LAUSUNTOVERSIO

36 §

Kirjanpito ja tilinpäätös

Metsähallitus ja Metsähallituskonserni ovat kirjanpitovelvollisia. Jollei tästä laista muuta johdu, Metsähallituksen ja Metsähallituskonsernin kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan, mitä kirjanpitolaissa ja osakeyhtiölaissa säädetään osakeyhtiön kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä. Edellä 5 §:ssä tarkoitetuista julkisten hallintotehtävistä pidetään erillistä kirjanpitoa ja laaditaan erillinen tilinpäätös. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin erillisestä kirjanpidosta ja erillisestä tilinpäätöksestä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin kirjanpidosta, tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta, tilinpäätöksen vahvistamisesta sekä tietojen antamisesta valtion tilinpäätösasiakirjan kokoamista varten.

NYKYINEN

33 §

Kirjanpito ja tilinpäätös

Metsähallitus ja Metsähallituskonserni ovat kirjanpitovelvollisia. Jollei tästä laista muuta johdu, Metsähallituksen ja Metsähallituskonsernin kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan, mitä kirjanpitolaissa ja osakeyhtiölaissa säädetään osakeyhtiön kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä. Edellä 5 §:ssä tarkoitetuista julkisten hallintotehtävistä hoidosta laaditaan erillinen tilinpäätös noudattaen valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) ja asetuksen (1243/1992) säännöksiä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tilinpäätöksen vahvistamisesta. Valtiokonttori voi tarvittaessa antaa määräyksiä ja ohjeita erillisestä tilinpäätöksestä sekä tietojen antamisesta hallituksen vuosikertomuksen kokoamista varten.

20.10.2015

13

Lausuntokierroksen jälkeen tehdyt tärkeimmät muutokset

39 §:n (ent. 42 §:n) 1 ja 2 mom.

LAUSUNTOVERSIO

42 §

Neuvottelukunnat

Metsähallituksen hallinnassa olevien valtion alueiden käyttöä koskevan päätöksenteon apuna paikallisen väestön aseman huomioon ottamiseksi ja toimintojen yhteensovittamisen edistämiseksi on maakunta- tai aluekohtaisia neuvottelukuntia.

Saamelaisten kotiseutualueelle asetetaan kuntakohtaiset neuvottelukunnat, joiden tehtävänä on käsitellä valtion maa- ja vesialueiden sekä niihin kuuluvien luonnonvarojen kestäväää käyttöä ja hoitoa.

NYKYINEN

39 §

Neuvottelukunnat

Metsähallituksen hallinnassa olevien valtion alueiden käyttöä koskevan päätöksenteon apuna paikallisen väestön aseman huomioon ottamiseksi ja toimintojen yhteensovittamisen edistämiseksi on maakunta- tai aluekohtaisia neuvottelukuntia.

Saamelaisten kotiseutualueeseen kokonaisuudessaan kuuluvaan kuntaan asetetaan kuntakohtaiset neuvottelukunnat, joiden tehtävänä on käsitellä valtion maa- ja vesialueiden sekä niihin kuuluvien luonnonvarojen kestäväää käyttöä ja hoitoa.

20.10.2015

14

Lausuntokierroksen jälkeen tehdyt tärkeimmät muutokset

Laki valtion metsätalousosakeyhtiöstä,
lisätty uusi pykälä:

5 §

Vahingonkorvausvastuu valtiota edustettaessa

Osakeyhtiö vastaa vahingosta, joka on edellä 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla valtiota edustettaessa tai valtion puhevaltaa käytettäessä tuottamuksellisesti aiheutettu valtiolle tai muulle taholle.

20.10.2015

Poistetut pykälät

10 §

Luonnonvarojen käytön suunnittelu

Metsähallitus hyödyntää hallinnassaan olevia luonnonvaroja alueellisten suunnitelmien mukaisesti.

Luonnonvarojen käyttöä koskevat alueelliset suunnitelmat laaditaan vuorovaikutuksessa alueellisten ja paikallisten tahojen kanssa ottaen huomioon Metsähallitukselle asetetut yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet.

5 luku

Saamelaisten kotiseutualuetta koskevat erityissäännökset

11 §

Saamelaisten kotiseutualueella tapahtuva suunnittelu

Valmisteltaessa saamelaisten kotiseutualueella valtion maa- ja vesialueiden hoitoa ja käyttöä Metsähallituksen tulee yhteistyössä saamelaiskäräjien ja koltta-alueella kolttien kyläkokouksen kanssa selvittää suunnitelmista aiheutuvat vaikutukset saamelaisten oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan sekä harkita mahdollisten haittojen vähentämiseksi ja estämiseksi tarvittavat toimenpiteet.

20.10.2015

Poistetut pykälät (jatkuu)

12 §

Heikentämiskielto

Saamelaisten kotiseutualueella sijaitsevat tai vaikutuksiltaan sinne ulottuvat, valtion maa- ja vesialueilla toteutettavat Metsähallituksen suunnitelmat ja hankkeet on laadittava ja toteutettava siten, etteivät ne olennaisesti heikennä saamelaisten mahdollisuuksia käyttää heille alkuperäiskansana kuuluvia oikeuksia harjoittaa perinteisiä saamelaiselinkeinoja tai muutoin ylläpitää ja kehittää kieltään ja kulttuuriaan taikka kolttien elinolosuhteita tai näiden mahdollisuuksia harjoittaa mainittuja elinkeinoja koltta-alueella.

Saamelaiskäräjillä ja kolttien kyläkokouksella on oikeus hakea muutosta Metsähallituksen tekemään hallintopäätökseen sillä perusteella, että päätös on heikentämiskiellon vastainen.

20.10.2015

 mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

17